

значительные объемы денежных средств. Активно управляя денежными потоками, можно обеспечить более экономное и рациональное использование собственных финансовых ресурсов и одновременно уменьшить зависимость компании от банковских кредитов и привлекаемых займов. Эффективное управление денежными потоками обеспечит финансовое равновесие и ритмичность текущей деятельности организации. Поэтому одной из главных задач финансовых менеджеров, бухгалтеров и экономистов является внедрение анализа, планирования и управления денежных потоков в общую систему управления компаниями.

*К. Г. Гриценко, канд. техн. наук, доц.,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ВИЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ

Відомо, що потенціал страхового ринку України є нереалізованим, а страховий ринок залишається перспективним для потенційних інвесторів. Незважаючи на значну кількість страхових компаній (СК), на страховому ринку України основну частку валових страхових платежів акумулюють 100 СК “non-Life” (26 % усіх СК “non-Life”) і 20 СК “Life” (30 % усіх СК “Life”). Для визначення інвестиційної привабливості СК автор пропонує побудувати атлас страхового ринку України, що складається з карт кластерів і карт показників діяльності СК. Інструментом для його побудови обрано некеровану штучну нейронну мережу – карту ознак Кохонена (Self-Organizing Map або SOM), яка широко застосовується для таких досліджень у банківському секторі економіки.

SOM є інструментом кластеризації та візуалізації багатомірних даних ($n > 3$). Вона дозволяє представити n -мірний простір вхідних ознак (показників, які всебічно характеризують діяльність об'єкта дослідження – страховика) у вигляді двомірної карти нейронів, області якої (кластери) сформовані так, що відображають поділ об'єктів на класи. Страховики, близькі за показниками діяльності, розміщуються SOM в одному кластері. У результаті важко аналізовані в сукупності ознак багатомірні об'єкти отримують наочне подання на двомірній карті, яка зберігає їх основні властивості (топологію і розподіл у багатомірному просторі ознак). Крім карти кластерів, для обраних ознак будуються частинні карти та вивчається розподіл значень ознак за цими картами. Карта кластерів і карти ознак утворюють атлас карт. Карта розфарбовується кольорами, які відповідають показникам діяльності страховика, що цікавлять дослідника.

Використання SOM надає такі переваги:

- виявлення груп об'єктів з подібними характеристиками за їх розташуванням на карті кластерів;
- опис груп об'єктів за специфічними особливостями, виявленими на карті ознак, а також на проекціях карти кластерів на кожну ознаку окремо;
- виявлення неявних зв'язків і закономірностей між ознаками;
- проведення оцінки об'єктів (страховиків) у динаміці, оцінка змін як у цілому за структурою кластерів, так і окремо за об'єктами дослідження;
- позиціонування на карті нових об'єктів для визначення їх статусу (рейтингу);
- прогнозування значень одних ознак об'єктів через інші;
- сортування об'єктів з використанням складних критеріїв шляхом селекції зображених на карті областей.

Базу дослідження становили показники діяльності СК, які відображені на веб-сайті інтернет-журналу “Форіншурер” (forinsurer.com), веб-сайті Ліги страхових організацій України (uainsur.com), в загальнодоступній інформаційній базі ДКЦПФР (<http://www.stockmarket.gov.ua>). Для побудови атласу карт кластерів і показників діяльності СК автор використав пакет прикладних програм Viscosity SOMine. Для аналізу були виділені такі показники діяльності СК: достатність капіталу; співвідношення між статутним капіталом і власним капіталом; валові страхові платежі (без урахування перестраховування); питома вага перестраховування; дохід (визначався як різниця між чистими страховими платежами та страховими виплатами); рівень валових виплат; частки платежів за видами страхування (як добровільного, так і обов'язкового) та інші. У результаті був отриманий розподіл вітчизняних СК на кластери, проаналізовані види страхування, якими займаються СК, що потрапили до одного кластера. Основною стратегічною задачею СК сьогодні є повернення до прибуткової роботи. Побудований атлас карт дозволив виділити найсприятливіші для інвестування СК, обґрунтував корисність використання SOM для розв'язання задач конкурентного аналізу.

*Л. Л. Гриценко, канд. екон. наук,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

МІСЦЕ БАНКІВ У МЕХАНІЗМІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Реалізація концепції державно-приватного партнерства на сьогодні вважається особливо важливою та необхідною, оскільки глобальною метою держави є забезпечення належної підготовки та проведення